

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Τῆς πρότασης νόμου «γιά τήν τροποποίηση τῆς ἰσχύουσας ἔκλογικῆς νομοθεσίας καί τήν καθιέρωση τοῦ ἔκλογικοῦ συστήματος τῆς ἀπλῆς ἀναλογικῆς».

Πρός τήν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων

Ἡ καθιέρωση τῆς ἀπλῆς ἀναλογικῆς τῶν πάγιου ἔκλογικου συστήματος ἐπιβάλλεται σήμερα στήν Ἑλλάδα τόσο γιά συνταγματικούς ὅσο καί γιά πολιτικούς λόγους:

Γιά συνταγματικούς λόγους γιατί, πρῶτον, ἡ ἀπλή ἀναλογικὴ ἐπιτρέποντας τὴν ἐκπροσώπηση στὴ Βουλὴ ὅλων τῶν τάσεων τοῦ ἔκλογικου σώματος ἀποτελεῖ τὸ συνεπέστερο ἔκλογικὸ σύστημα πρὸς τὴν ἀρχὴ τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας πού καθιερώνει τὸ ἄρθρο 1 παραγρ. 3 τοῦ Συντάγματος καί πού ἀπαιτεῖ νὰ μὴ αποκλείονται μὲ τίς αὐθαιρέσεις τοῦ ἔκλογικου νόμου σημαντικά ἀπὸ τὴν Ἑθνικὴ Ἀντιπροσωπεῖα ἰδεολογικά ρεύματα.

Καί δεύτερον γιατί ἡ ἀπλή ἀναλογικὴ ἀποτελεῖ τὸ μόνο σύμφωνο ἔκλογικὸ σύστημα πρὸς τίς ἐπιταγές τοῦ ἄρθρου 51 παραγρ. 3 τοῦ Συντάγματος, πού παραδοσιακά θεωρεῖται ἀπὸ τὴν συνταγματικὴ ἐπιστῆμὴ τοῦ τόπου μας πὼς καθιερώνει: ὄχι μόνο τίς ἀρχές τῆς ἀμεσότητας, τῆς καθολικότητας καί τῆς μυστικότητας τῆς ψηφοφορίας, ἀλλὰ ἀκόμη καί τὴν ἀρχὴ τῆς ἴσης ψήφου.

Γιά πολιτικούς λόγους—γιατί, πρῶτον, ἡ ἀπλή ἀναλογικὴ ἐπιτρέποντας τὴν ἐκπροσώπηση στὴν Βουλὴ ὅλων τῶν τάσεων, καθιστᾷ τὴν Βουλὴν ἀκόποτο σὲ μικρογραφία τῆς κοινωνίας βοηθώντας τὴν νὰ ἀποφασίζει: ὑπόθυνα, ἔχοντας προηγουμένως ἐξαντλήσει ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα. Γιατί δεύτερον ἀποτρέπει τὸν σχηματισμὸ μονοκομματικῶν κυβερνήσεων πού δὲν ἀποτελοῦν ἐγγύτητα τῆς σταθερότητας τοῦ πολιτεύματος—τὰ τελευταῖα γεγονότα τὸ ἀποδείχνουν—ἀλλὰ παράγοντα νόθευσης τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος ἀφοῦ οὐσιαστικά ἀορασοῦν ἀπὸ τὴν Βουλὴ ὅλες τίς ἀποφασιστικὲς τῆς ἀρμοδιότητες. Μὲ ἐξάιρεση τὴν περίπτωση τῆς Μ. Βρετανίας τὸ αὐθάρες πλειοψηφικὸ σύστημα τῆς ὁποίας δὲν ἀποτελεῖ παράδειγμα πρὸς μίμηση, ἡ Δυτικοευρωπαϊκὴ ἐμπειρία τῆς τελευταίας 20ετίας δείχνει πὼς ἡ ἐποχὴ τῶν μονοκομματικῶν κυβερνήσεων ἔχει ὀριστικὰ παρέλθει καί πὼς μόνο μὲ τὴ δημιουργία συμμαχικῶν κυβερνήσεων, πού νὰ ἐκπροσωποῦν ἕνα τμήμα τῆς κοινῆς γνώμης εὐρύτερο ἀπὸ τοὺς ὀπαδοὺς μιᾶς παράταξης, εἶναι δυνατό νὰ προταθοῦν καί κυρίως νὰ ἐφαρμοστοῦν τίς ἀναγκαῖες λύσεις πού ἐπιβάλλουν τὰ περίπλοκα προβλήματα τοῦ καιροῦ μας. Μνημονεύουμε ἐδῶ ἐνδεικτικὰ τὸ παράδειγμα τῶν νεογέννητων δημοκρατιῶν τῆς Νότιας Εὐρώπης, τῆς Ἰσπανίας δηλαδή καί τῆς Πορτογαλίας ὅπου ἡ ἀπλή ἀναλογικὴ—κατοχυρωμένη ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ Σύνταγμα στὴν Πορτογαλία—ὄχι μόνο δὲν ὀδήγησε στὸ χάος ἀλλὰ κατέστηρε δυνατό τὴν ἐκπροσώπηση καί τὴν ἐναλλαγὴν στὴν ἐξουσία κομμάτων μὲ σημαντικὲς διαφορές.

Γιατί τρίτον ἡ ἀπλή ἀναλογικὴ εἶναι τὸ μόνο ἔκλογικὸ σύστημα πού ἀποτρέπει τὴν τεχνητὴ πόλωση στὴν πολιτικὴ ζωὴ πού—ἡ ἑλληνικὴ ἐμπειρία τὸ ἀποδεικνύει—εἶναι ἡ ἐξ ὀρισμοῦ πηγὴ τῆς ἀνωμαλίας. Χρειαζέται νὰ θυνησομε πὼς ἡ πόλωση στὰ πλαίσια τοῦ Ἑθνικοῦ Διχασμοῦ ἦταν ἐκεῖνη πού διευκόλυνε τὴν δικτατορία τῆς 4ης Αὐγούστου ὅπως καί ἡ πόλωση μετὰ τὰ Ἰουλιανὰ διευκόλυνε τὴ χούντα τῶν συνταγματαρχῶν.

Μὲ τὴν πρόταση νόμου πού τὸ Κόμμα μας ὑποβάλλει σήμερα στὴ Βουλὴ, ἐπιδιώκεται ἡ καθιέρωση τῆς ἀπλῆς ἀναλογικῆς, μὲ τίς ἀκόλουθες μεταρρυθμίσεις τῆς ἰσχύουσας ἔκλογικῆς νομοθεσίας:

1. Μὲ τὴν καθιέρωση τῆς εὐρείας ἔκλογικῆς περιφέρειας: Ὁ καθορισμὸς τῶν ἔκλογικῶν περιφερειῶν, πού δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι λιγώτερες ἀπὸ 8, οὔτε περισσότερες ἀπὸ 12, ἀνατίθεται στὴν ἐκτελεστικὴ ἐξουσία σύμφωνα μὲ τίς εἰδικότερες διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καί 2 τῆς Πρότασης Νόμου.

2. Μὲ τὴν κατάργησιν τῶν αὐθαιρέτων ποσοστῶν γιά τὴν συμμετοχὴ τῶν κομμάτων στὴν δεύτερη κατανομὴ τῶν ἐου-

λευτικῶν ἐδρῶν: Μὲ τὰ ἄρθρα 8 καί 9 τῆς πρότασης νόμου στὴν δεύτερη κατανομὴ μετέχουν ὅλα τὰ κόμματα ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν ἔκλογικὴ τους δύναμη.

Ἀκόμη μὲ τὸν προτεινόμενο νόμο ἐπιδιώκεται ἡ βελτίωση τῆς ἔκλογικῆς μας νομοθεσίας μὲ τίς ἀκόλουθες μεταρρυθμίσεις:

1. Μὲ τὴν παροχὴ τοῦ δικαίωματος τοῦ ἐκλέγειν σὲ ὅλους τοὺς Ἕλληνες καί τίς Ἑλληνίδες πού συμπλήρωσαν τὸ 18ο ἔτος τῆς ἡλικίας τους (ἄρθρο 4).

2. Μὲ τὴν κατάργησιν τῆς σταυροδοσίας, πηγῆς τοῦ πολιτικαντισμοῦ καί τῆς ρουσφετολογίας καί τὴν ἀνάθεσιν στὰ κόμματα τῆς ἐπιλογῆς τῶν καλύτερων ὑποψηφίων τῶν συνδυασμῶν τους (ἄρθρο 6).

3. Μὲ τὴν καθιέρωση ξεχωριστοῦ ψηφοδέλιου Ἐπικρατείας ἔτσι ὥστε ἔχοντας τὴν δυνατότητα νὰ ψηφίσουν ὑποψηφίους Ἐπικρατείας διαφορετικοῦ κόμματος ἀπὸ τὸ κόμμα πού ψηφίζουν στὶς ἔκλογικὲς τους περιφέρειες, οἱ ἔκλογεῖς νὰ μποροῦν νὰ ἐπιλέξουν μὲ ἀξιοκρατικὰ καί ὄχι στενά κομματικὰ κριτήρια τίς προσωπικότητες πού προτείνουν τὰ κατ' ἴδιον κόμματα.

Ἐξήμισυ χρόνια μετὰ τὴν πτώση τῆς δικτατορίας οἱ μεταρρυθμίσεις αὐτὲς ἐπιβάλλονται γιά νὰ ἀποκτήσει τὸ πολίτευμα τῆς χώρας τὸ δημοκρατικὸ περιεχόμενο πού τοῦ λείπει. Γιά νὰ γίνουν πράξη οἱ ἐξαγγελίες πού μένουν μόνο λόγια.

Τὸ Κόμμα μας ἐπισημάνεται νὰ καταθέσει στὴ Βουλὴ Πρόταση Νόμου γιά τὴν πραγμάτωση τῆς συνταγματικῆς πρόβλεψης γιά τὴν χρηματοδότηση τῶν κομμάτων ἀπὸ τὸ Κράτος (ἄρθρο 29 παραγρ. 2 τοῦ Συντάγματος) καί Πρόταση Νόμου γιά νὰ μπορέσουν ἐπὶ τέλος νὰ ψηφίσουν οἱ ἑκατοντάδες χιλιάδες Ἕλληνες πού ζοῦν ἔξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα (ἄρθρο 51 παρ. 4 ἔδαφ. 2 τοῦ Συντάγματος).

Μὲ τίς προτάσεις αὐτὲς καί τὴν παρούσα πιστεύει πὼς ἀνταποκρίνεται στὸ καθολικὸ αἶτημα γιά τὴν διεύρυνση τῆς Δημοκρατίας. Ἡ Δημοκρατία μας γιά νὰ ἐπιζήσει πρέπει νὰ διευρυνθεῖ!

Ἀθήνη, 24 Νοεμβρίου 1980

Ὁ προτείνων βουλευτὴς
Λ. ΚΥΡΚΟΣ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Γιά τὴν τροποποίηση τῆς ἰσχύουσας ἔκλογικῆς νομοθεσίας καί τὴν καθιέρωση τοῦ ἔκλογικου συστήματος τῆς ἀπλῆς ἀναλογικῆς.

Ἄρθρο 1.

Τὸ ἄρθρο 1 τοῦ Π.Δ. 650/1974, ὅπως τροποποιήθηκε ἀπὸ τὸ ἄρθρο 5 τοῦ Ν. 789/1978, ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς:

Ἐκλογικὲς Περιφέρειες.

«1. Μὲ Προεδρικὸ Διάταγμα ὀρίζονται οἱ περιφέρειες γιά τὴν ἔκλογὴ Βουλευτῶν.

2. Οἱ ἔκλογικὲς περιφέρειες ὀρίζονται ἐὰν τῶν γεωοικονομικῶν, κοινωνικῶν καί συγκοινωνιακῶν συνθηκῶν. Ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τους δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι κατώτερος τῶν οκτῶ (8) οὔτε ἀνώτερος τῶν δώδεκα (12).

3. Οἱ ἔκλογικὲς περιφέρειες ὀρίζονται κατὰ τρόπο ὥστε ὁ νόμιμος πληθυσμὸς τους νὰ μὴ εἶναι κατώτερος τοῦ εἰκοσάπλάσιου τοῦ κατὰ τὴν παράγραφο 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος ὀριζόμενου μέτρου».

Ἄρθρο 2.

Τὸ ἄρθρο 2 τοῦ Π.Δ. 650/1974 τροποποιεῖται ὡς ἐξῆς:

Ἀριθμὸς Βουλευτῶν—Βουλευτικὲς Ἔδρες.

α1. Ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν σὲ ὅλη τὴν Ἐπικράτεια ὀρίζεται σὲ τριακόσιους (300). Ἀπὸ αὐτούς, διακόσιοι ὀγδόν-